

ELAPHE RADIATA (SCHLEGEL 1837), EEN BIOLOGISCHE LEGMACHINE?

Door: C.M. Langeveld, Cantharel 12, 2925 DJ Krimpen a.d. IJssel.

Inhoud: Inleiding - Elaphe radiata - Kweekresultaten - Slot - Literatuur - Overzicht kweekresultaten.

* * *

INLEIDING

Zoals dat voor de meeste slangenhouders geldt, is het voor mij altijd weer een mooi moment, wanneer na enkele jaren van geduld een koppel slangen tot voortplanten wordt gebracht. Zeker als dat dan resulteert in een legsel eieren en later in jongen slangen. Tot voor kort was het voor mij dan ook onvoorstelbaar dat het tegendeel zou kunnen gelden. Nu, na drie jaar *Elaphe radiata* verzorgd te hebben, moet ik tot de conclusie komen dat de uitdaging, bij deze slang, er voor mij vanaf is gegaan. Het waarom zal ik beschrijven in het volgende artikel.

ELAPHE RADIATA

Toen ik in augustus 1990 een drietal nakweekslangen van de soort *Elaphe radiata* kocht, had ik een hoge verwachting van deze dieren. Deze verwachting kwam geheel uit met betrekking tot de schoonheid en het gedrag van deze dieren in het terrarium (Langeveld, 1992). Na het eerste legsel van mijn beide vrouwtjes, in januari 1992, was ik dan ook erg blij. Het bleef echter niet bij deze twee legsels zoals later zou blijken. *Elaphe radiata* heeft namelijk de mogelijkheid om sperma gedurende langere tijd vast te houden, hetgeen bleek bij mijn vrouwelijke exemplaar (V2). Na één paring legde zij vier legsels waarvan er tenminste twee bevruchte eieren bevatten.

Hieronder treft u een overzicht aan van de paringen en de legsels die vrouwtje 2 bij mij in de loop van 1992 'produceerde.' In de tabel Overzicht Kweekresultaten staat een en ander nog eens op een rijtje.

KWEEKRESULTATEN

- 1: Op 28 oktober 1991, nam ik de eerste paring waar tussen V2 en M1. Deze paring resulteerde op 13 januari 1992 in een legsel van 9 eieren. Dit legsel werd bij een temperatuur tussen de 27 en 29°C uitgebreed.
Na 64 dagen kwamen 5 jonge slangen ter wereld. Als broedsubstraat gebruikte ik uitgekookt spaghnum.
- 2: Op 13 januari 1992, twee uur na het leggen van de eieren, vond de tweede paring plaats. Na deze paring scheidde ik het mannetje en het vrouwtje. Omstreeks 15 februari 1992, legde het vrouwtje, bij gebrek aan een goede afzetplaats, 9 eieren in een kartonnen doosje. Dit legsel kon ik niet meer redden. De eieren waren echter wel mooi wit. Mogelijk dat ze bevrucht waren.

- 3: Op 1 april 1992 werd een tweede legsel, na de paring op 13 januari, gelegd. Het betrof hier 11 eieren, die op dezelfde manier werden uitgebroed als legsel 1. Na 69 dagen kwamen er 5 jonge slangen uit het ei gekropen.
- 4: Op 18 mei 1992 werd een derde legsel van 10 eieren gelegd, zonder dat het mannetje bij het vrouwtje in het terrarium was gezet. Ditmaal broedde ik de eieren bij een temperatuur tussen de 29 en 32°C uit. Als substraat gebruikte ik ditmaal vochtig zaagsel. Na 59 dagen werden er 8 jonge slangen geboren. Een van de jongen was sterk vergroeid en heb ik dan ook gedood.
- 5: Op 10 juli 1992 legde het vrouwtje een vierde legsel, na genoemde paring van 13 januari. Ze deponeerde de eieren door het gehele terrarium, ondanks dat er twee afzetplaatsen voor de eieren aanwezig waren. Het afzetten van de eieren gebeurde door het vrouwtje terwijl zij in haar vervellingscyclus zat. De eieren waren klein en zacht en hadden een transparante schaal. Gezien de slechte conditie van de eieren heb ik ze niet uitgebroed.
- 6: Op 3 augustus 1992 werd in verband met mijn vakantie het mannetje weer bij het vrouwtje geplaatst. Vrijwel direct hierop vond er weer een paring plaats tussen beide dieren. Op 7 september 1992 legde het vrouwtje opnieuw een legsel. Ditmaal betrof het 9 eieren. Ze zagen er goed uit en werden bij een temperatuur tussen de 27 en 29°C uitgebroed. Als substraat gebruikte ik ook ditmaal zaagsel. Op het moment van het schrijven van dit artikel zijn de eieren nog niet uitgekomen. Alle legsels werden 'au bain marie' uitgebroed. De luchtvochtigheid in de broedstof was constant 100%. De temperatuur in de broedstof daalde 's nachts niet. Op één dier na aten alle jongen een week na de eerste vervelling, zowel diepvries nestmuizen als levende.

SLOT

Of het leggen van tenminste 6 legsels in één kalenderjaar normaal is voor *Elaphe radiata* kan ik niet zeggen. Ik denk, dat het genoemde vrouwtje misschien een hormonale afwijking heeft.

Het vrouwtje kreeg tijdens haar, bijna voortdurende, dracht twee dode halfwas ratten per week te eten. Deze ratten accepteerde ze tot enkele dagen voor het leggen van de eieren. Met betrekking tot de vervellingen van vrouwtje 2 wil ik nog even dit opmerken: zoals bekend, is het bij Amerikaanse en Europese slangen van het geslacht *Elaphe* gebruikelijk, dat zij 10 tot 15 dagen voorafgaande aan het leggen van de eieren vervellen. Bij *Elaphe radiata* kon ik geen regelmaat hierin ontdekken. Maar bij één van de legsels (legsel 1) ging een vervelling vooraf aan het leggen van de eieren.

Na het zesde legsel heb ik het kweekkoppel verkocht, omdat de uitdaging, wat betreft deze slangen, er voor mij af was. Hopelijk heb ik met dit artikel niet een afkeer van *Elaphe radiata* bij de lezer bewerkstelligd, want dat heeft deze slang zeer zeker niet verdiend. Ik ben en blijf van mening, dat *Elaphe radiata* een mooie en interessante slang is, die behoudens genoemde voortplantingsdrift erg leuk is om in het terrarium te houden.

LITERATUUR

Langeveld, C.M., 1992. *Elaphe radiata*, in voor- en tegenspoed, Litt. Serp. 12 (6): 175-183.

OVERZICHT KWEEKRESULTATEN

Cop./Leg.	Datum	Eieren	Incub. temp. (C)	Incub. tijd (dagen)	Jongen
copul.	281091				
legsel 1	130192	9	27-29	64	5
copul.	130192				
legsel 2	150292	9	-	-	-
legsel 3	010492	11	27-29	69	5
legsel 4	180592	10	20-32	59	8
legsel 5	100792	9	-	-	-
copul.	030892				
legsel 6	070992	9	27-29	?	?

Eieren = aantal eieren; Inc. temp = incubatietemperatuur; Inc.tijd = incubatietijd (dagen); Jongen = aantal jongen;
copul. = copulatie; leg. = legsel eieren.